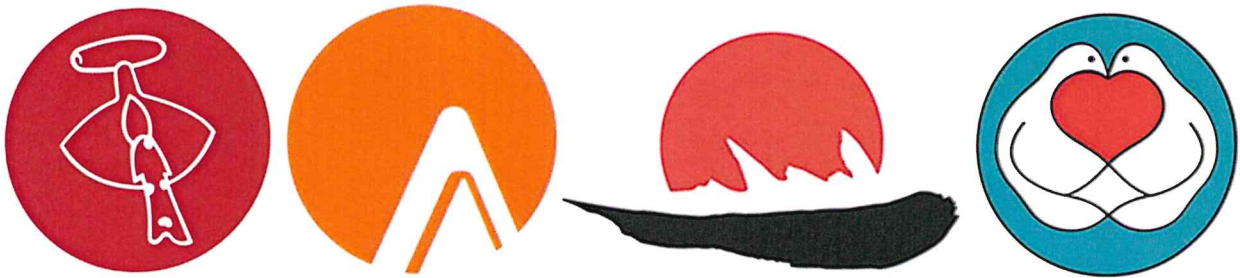

Aftale om finansloven for 2022

mellem

Inuit Ataqatigiit, Naleraq, Demokraterne og Atassut

Aftale om finansloven for 2022

Aftaleparterne er enige om en aftale for finansloven for 2022 med fokus på følgende:

Indledning

Arbejdet med udformning af en finanslov for 2021 var præget af konsekvenserne af COVID-19, som ud fra et forsigtighedshensyn indebærer betydelige omprioriteringer og en forsigtighed i forhold til budgetteringen af størrelsen af selvstyrets indtægter. Dette fik også konsekvenser med hensyn til de forventede indtægter for budgetoverslagsåret 2022.

Grønland er hidtil kommet bedre ud af COVID-19 end de fleste andre lande. Dette er positivt af mange grunde, også økonomiske. Økonomisk Råd har i sin rapport i efteråret 2022 opdateret sit skøn for den økonomiske vækst for 2022, og Skattestyrelsen har netop færdiggjort et nyt, opdateret skøn over selvstyrets indtægter fra skatter og afgifter, som er noget mere positivt end i det oprindelige forslag til Finanslov for 2022.

Finanslovsaftalen for 2022 afspejler dette, idet det opdaterede indtægtsskøn blandt andet har muliggjort en finansiering af en ny lufthavn i Qaqortoq, en løsning på pensionsområdet, en lempelse af afgiften på kystnært hellefiskefiskeri, en genopretning af anlægsrammen og øgede midler til vedligehold samt en neutralisering af de ligeledes indarbejdede negative budgetreguleringer på selvstyrets drift.

Overordnede finanspolitiske mål

Parterne har sikret, at der over den samlede finanslovsperiode 2022-2025 skal være overskud på DA-resultatet. Dette samtidig med at der foretages fremadrettede investeringer i udvikling og prioriteres målrettede tiltag, der giver et løft på enkelte områder med efterslæb og med politiske ønsker til et serviceløft over for grupper med særlige behov. Forslag til udgiftskrævende initiativer er således finansieret med denne aftale.

Sikring af holdbarhed og rum til overtagelse af områder fra staten

Parterne er samtidig opmærksom på, at den økonomiske politik skal række ud over håndteringen af den fireårige finanslovsperiode. Det er væsentligt at have et længere sigte i overvejelser om såvel sikring af den fremtidige finansiering af den offentlige sektor, som tilrettelæggelsen af reformer, der kan sikre balance mellem udgifter og indtægter, når der i de kommende 10-15 år bliver store forskydninger i befolkningssammensætningen.

Et enigt Inatsisartut har på EM 2021 således netop vedtaget en ændring af budget- og regnskabsloven for kommunerne og Grønlands Selvstyre, som sætter rammerne for den fremtidige styring af udgiftsudviklingen i den samlede offentlige sektor.

Naalakkersuisut har nu godkendt en plan for forberedelsen af en ny Holdbarheds- og Vækstplan med fire reformspor, som vil indeholde prioriterede reformer og initiativer til effektive og sammenhængende løsninger. En sådan reformproces forudsætter relevant inddragelse, solide beslutningsoplæg og politisk vilje til at tage det nødvendige medansvar for samfundets udvikling i de kommende år. Parterne bag aftalen er enige om et konstruktivt samarbejde herom på de enkelte reformområder.

Reformplaner på social- og skatteområdet med kobling til bekæmpelse af økonomisk ulighed

Parterne er således også enige om, at der nu skal sættes handling bag mange års ønsker om at forbedre leveforholdene for personer med lavere indkomster. Indkomststatistikken viser, at den økonomiske ulighed generelt er vokset med tiden. Der er samtidig behov for at gøre mere for at hæve beskæftigelsesgraden, som vil bidrage til at flere får øget deres indkomster – ikke mindst udenfor Nuuk.

Relevante rammer for forberedelse af en kommende personskattereform indebærer følgende:

- Der gennemføres snarest en personskattereform efterfulgt af en erhvervsskattereform eventuelt kombineret med målrettede reguleringer af offentlige ydelser og pensioner.
- Incitamenterne til at være en del af arbejdsmarkedet skal styrkes.
- Målet om en langsigtet holdbar offentlig økonomi skal fastholdes samtidig med, at der ikke bør ske stigning i det samlede indkomstskattetryk.

Parterne bag finanslovsaftalen er således enige om, at der ønskes gennemført konkrete tiltag for at mindske uligheden. Der igangsættes derfor et analyse- og lovforberedende arbejde for at udforme tiltag, som kan mindske uligheden og fremme de økonomiske incitament til arbejdsmarkedstilknytning. Parterne er i den sammenhæng opmærksomme på, at Naalakkersuisut som led i dette arbejde også vil give lovgivningen om obligatorisk pensionsopsparing et serviceeftersyn med henblik på at rette eventuelle skævheder i denne som led i en kommende lovpakke. Herunder skal der især være fokus på de økonomisk mindrebemidlede og på at begrænse økonomisk ulighed også blandt de ældre.

Der er ikke i 2022 eller i budgetoverslagsårene afsat et konkret beløb til tiltagene. Kravet om en holdbar offentlig økonomi uden stigende skattetryk medfører, at tiltagene samlet skal hvile i sig selv og dermed finansieres inden for skatte- og afgiftssystemet på måder, der er i overensstemmelse med den overordnede målsætning om at mindske den økonomiske ulighed.

På baggrund af dette arbejde ønsker parterne at gennemføre snarlige politiske drøftelser med henblik på en yderligere præcisering af de politiske pejlemærker for de kommende reformer og finansiering heraf, med henblik på at konkrete tiltag kan udmøntes i lovforslag i 2022.

Ældrestrategi og løft på ældre- og førtidspensionsområdet

Som led i arbejdet med finanslovsaftalen er der sket en udmøntning af den i finanslovsforslaget for 2022 afsatte reserve til forbedringer for alders- og førtidspensionister, som afspejler fælles ønsker om at give området et løft samt gøre noget ved skævheder i den nuværende struktur. Finanslovsaftalen har resulteret i følgende konkrete forbedringer med virkning fra 1. juli 2022:

Partierne er enige om følgende:

- Alderspensionister, der ikke opholder sig i eget hjem, får forhøjet alderspensionen fra 46 % til 50 % svarende til en forhøjelse fra 29.550 kr. til 34.050 kr. per år.
- Alderspensionens grundbeløb forhøjes fra 64.239 kr. til 73.239 kr.
- Institutionsanbragte førtidspensionister får lommepengene forhøjet fra 23.736 kr. til 30.840 kr.
- Førtidspensionen forhøjes – på højeste trin fra 118.680 kr. til 124.340 kr. og tilsvarende for mellemste og laveste førtidspension
- Grænserne for egenindkomst og samleversindkomst før aftrapning af førtidspensionen forhøjes hver især med 10.000 kr.

Udmøntningen af denne pulje kan ikke stå alene, og bør ses i sammenhæng med en sammenhængende og langsigtet politik på ældreområdet. Naalakkersuisut forventes i 2022 at fremlægge en samlet ældrestrategi, der tager afsæt i, at der i de kommende 10-15 år bliver flere ældre i vort samfund. Dette kræver en god og hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem kommunerne og selvstyret.

- I den forbindelse vil der blandt andet blive brug for flere ældrevenlige boliger og ældre-institutioner. På finansloven er der i dag mulighed for at give tilskud til kommunernes byggeri heraf. Der arbejdes indtil videre ud fra denne, herunder i et samarbejde med Avannaata Kommunua om i første omgang at kunne give tilskud til at projektere en ny ældreinstitution i Ilulissat. Den kommende ældrestrategi bør indeholde forslag til at optimere den fremtidige planlægning og ansvarsfordeling, så de kommende års nødvendige investeringer ikke bremses af et dobbelt administrations- og godkendelsesforløb.

- Flere ældre giver også behov for en mere målrettet og langsigtet planlægning for at imødekomme behovet for yderligere arbejdskraft på social- og sundhedsområdet. Naalakkersuisut forventes at tage højde herfor i uddannelsesplanlægningen.
- Parterne er enige om, at pensionsforbedringerne ikke bør påvirke modtagernes boligsikring. Der iværksættes derfor en nærmere belysning af konsekvenserne med henblik på tilpasning af den relevante lovgivning. Et lovforslag kan dog tidligst foreligge til 2022.

Parterne er således enige om, at forbedringerne for alders- og førtidspensionister er et første skridt vej mod yderligere generelle forbedringer af pensionisternes forhold.

Obligatorisk pensionsordning

Parterne bag aftalen er enige om, at loven om obligatorisk pensionsordning skal have et servicetjek, særligt med henblik på at tilsikre, at det ikke bliver urimelig byrdefuldt at være omfattet af loven for de borgere, som har de laveste indkomster. Parterne bifalder dette. Parterne opfordrer på baggrund af servicetjekket Naalakkersuisut til at fremlægge et lovforslag med relevante ændringer af loven om Obligatorisk Pensionsordning i løbet af 2022.

Parterne ønsker dog allerede nu, at der i Finansloven medtages tekstanmærkninger, som hjemler at ikke-opfyldte og ikke-overførte opsparingsforpligtelser, som er opstået i skatteårene 2018, 2019 og 2020 bortfalder. Dette vil medføre, at Skattestyrelsen ikke vil udstede skattekort med forhøjet trækprocent til borgerne i 2022 på baggrund af tidligere års ikke-opfyldte opsparingsforpligtelser.

Parterne er samtidigt enige om, at lovens virkefelt skal indsnævres, således at opsparingsforpligtelsen indfases fra 125.000 kr. i skattepligtig årlig indkomst mod 100.000 kr. i dag (Det såkaldte opsparingsgrundlag).

Udestående på under 4.000 kr. vil ikke blive opkrævet. Dette er en forhøjelse fra 2.000 kr.

Endelig bemyndiges Skattestyrelsen til at nedsætte eller lade en persons ikke-opfyldte opsparingsforpligtelse bortfalde, såfremt dette beror på en social indikation efter indstilling fra en kommune.

Parterne er endelig enige om, at det er væsentligt, at ændringer af vores pensionssystem og pensionsopsparingssystem sker med bred inddragelse af arbejdsmarkedets parter, penge- og pensionsinstitutter samt en bred vifte af de politiske partier m.v. Pensionsopsparinger skal fortsat bidrage til en grundtryghed for alle pensionister, og det er i denne forbindelse væsentligt, at vi som generationer ikke overlader urimelige byrder til vores efterkommere.

Indtægtskabende og bæredygtig udnyttelse af de levende ressourcer

Fiskerikommissionens betænkning har dokumenteret, at der i vigtige dele af det kystnære fiskeri er en meget lav indtjening, herunder er indtjeningen for mange fiskere meget lav i det kystnære fiskeri efter hellefisk. På det grundlag giver det inden for grundtanken i ressourcerentebeskatningen mening at overveje afgiftsniveauet i det kystnære hellefiskefiskeri.

Parterne bag finanslovsaftalen er derfor blevet enige om, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at opretholde den nuværende afgift på fangst af kystnære hellefisk, og har samtidig fundet det muligt at sikre alternative indtægter fra andre dele af fiskeriet med langt højere indtjening. Finanslovsaftalen har resulteret i følgende model herfor, der samtidig indebærer en regulering ved tekstanmærkning på finansloven med virkning fra 1. januar 2022, og at afgiften i 2022 i det kystnære fiskeri efter hellefisk bliver på 0%. Princippet om, at de levende ressourcer tilhører det grønlandske samfund fraviges ikke, men den nuværende indtjening i denne del af fiskeriet nødvendiggør, at afgiften bortfalder i 2022.

- Afgiften på det kystnære hellefiskefiskeri sættes i 2022 til nul
- Det kystnære hellefiskefiskeri indgår som et element i den fiskerilovgivning, som Naalakkersuisut vil fremsætte forslag til i 2022.
- Afgiftsnedsættelsen kompenseres ved en afgiftsforhøjelse på det udenskærs fiskeri efter rejer og hellefisk.

Dette tiltag er at betragte som en overgangsordning. Det fjerner således ikke de bagvedliggende strukturproblemer i det kystnære fiskeri efter hellefisk. Naalakkersuisut forventes derfor i 2022 at fremlægge sit bud på opfølgningen på Fiskerikommissionens anbefalinger og andre strukturproblemer i fiskerisektoren. Det skal ske i form af en ny fiskerilov, som forventes fremlagt på EM2022. Herunder forventes en nærmere dialog med fiskerierhvervet og vigtige interesser på området forud for fremsættelse af forslag til en ny fiskerilov, som skal bidrage til, at fiskerierhvervet også på længere sigt kan opretholdes som landets vigtigste erhverv og sikre indtjening og beskæftigelse på et bæredygtigt grundlag.

Parterne ser på den baggrund frem til den videre dialog med Naalakkersuisut og er samtidig indstillet på at behandle eventuelle ønsker om at fremme anbefalinger, der kan lede til en øget indtjening herunder for landskassen og en mere bæredygtig forvaltning. Der foreslås derfor i FFL 2022 afsat en mindre pulje til at fremme sådanne initiativer, der ikke har behov for at afvente en samlet vurdering af opfølgningen på Fiskerikommissionens betænkning. Puljen foreslås i første omgang placeret på en reserve, der vil kunne udmøntes efter forudgående behandling i Finans- og Skatteudvalget. Mest oplagt kunne dette være til uddannelses- og planlægningsinitiativer, der fremmer dels øget brug af lokale skibsofficerer i trawlerflåden, dels andre kompetenceudviklingsinitiativer målrettet fiskerierhvervet. Det kunne også være midler til undersøgelser af fiskebestande for at skabe et solidt fundament for udnyttelse af nye eller eksisterende bestande henholdsvis forbedring af samarbejdet med fiskere som led i udarbejdelse af bæredygtige forvaltningsplaner.

Lettelse af leveomkostningerne for borgerne

Parterne bag aftalen er enige om, at indførselsafgifterne på kaffe, te og fjerkræ afskaffes. Tiltaget er et første skridt i retning af at lette hverdagen for forbrugerne.

Sikring af midler til vedligehold og nedbringelse af renoveringsefterslæb

Der har i den senere tid været stigende fokus på problemet med manglende vedligehold af selvstyrets bygninger bredt set. Dette gælder ikke mindst selvstyrets lejeboliger, hvor problemet har vokset sig meget stort og reelt er opbygget over længere tid, da der ikke har været afsat midler nok til det løbende vedligehold. Det medfører et stærkt stigende renoveringsbehov og et førtidigt behov for erstatningsbyggeri.

Samme problematik gør sig gældende på en række vitale områder for samfundet, herunder i forhold til Nukissiorfiits forsyningsanlæg, havne, lufthavne og kollegier.

Det er ud fra en rent økonomisk betragtning afgørende, at selvstyrets såkaldte kapitalapparat i form af boliger, andre bygninger og infrastruktur ikke nedslides. Der skal være balance mellem udgifter til at drive og holde disse ved lige og indtægterne dertil, som typisk kommer ind via brugerbetaling og/eller bevillinger på finansloven. Den nuværende situation er nu ganske velbelyst omkring lejeboliger, nogenlunde dokumenteret i forhold til Nukissiorfiits anlæg og landets havneanlæg, mens der er behov for øget dokumentation omkring blandt andet lufthavne og heliporte såvel som uddannelsesbygninger og kollegier.

Det er i fælles interesse at få skabt den fornødne viden om behovene og tilvejebringe en tværgående systematik og rammer for at sikre det fremtidige vedligehold på alle centrale områder. Parterne bag aftalen om finansloven for 2022 ønsker derfor at opprioritere indsatsen på området, også de samlede bevillingsmæssige rammer. Naalakkersuisut forventes at følge på herpå og afrapportere løbende om status og fremdrift på området.

Øget vedligehold er ikke alene et spørgsmål om at sikre finansiering. En vigtig faktor er at sikre en øget kapacitet hertil i bygge- og anlægssektoren. Dette er en oplagt mulighed til at få uddannet flere til sektoren og øge den lokale beskæftigelse, som vil få positive ringvirkninger i hele landet. Naalakkersuisut forudsættes at opprioritere indsatsen på området i såvel uddannelses- som arbejdsmarkedssammenhæng.

Erhverv, turisme og infrastrukturinvesteringer

Der har været bred politisk enighed om at investere i den overordnede lufthavnsinfrastruktur med dels etablering af de nye atlantlufthavne i Ilulissat og Nuuk, dels om at anlægge en regional 1.500 m bane ved Qaqortoq. Med finanslovsaftalen for 2022 er der fundet de nødvendige resterende midler til at finansiere sidstnævnte, som muliggør igangsættelse af anlægsarbejdet i 2022.

Disse nye lufthavne vil især give værdi for landet, når tiltaget følges op af lokal og regional erhvervs- og turismemæssig udvikling. Her skal de nye lufthavnsanlæg understøtte udviklingen lokalt og regionalt, således at anlæggene kommer alle til gavn.

Parterne bag aftalen forventer derfor, at Naalakkersuisut udarbejder en opdateret strategi og tilhørende planer på især turismeområdet i det kommende år i samarbejde med relevante interessenter. Vi bør i lighed med vore nabolande skabe en reel vækst på turismeområdet. Dette skal ske på et bæredygtigt grundlag. I de relativt små by- og bygdesamfund og henset til den sårbare natur vil særligt efter 2024 en øget men også overkommelig turismetilstrømning kunne serviceres. Væksten bør således ikke kun komme de tre byer til gode, men have en bredere geografisk effekt.

Parterne finder det endvidere vigtigt, at arbejdet med at færdiggøre overvejelserne om et nyt og bredere returemballagesystem nu endeligt færdiggøres. Dette skal både kunne give miljømæssige gevinster, bredere sortiment for forbrugerne og et øget provenu fra emballageafgiften. Naalakkersuisut forventes derfor at sikre en hurtig fremdrift med henblik på et egentligt beslutningsgrundlag og plan for mulig implementering. Parterne bag aftalen ønsker, at dette arbejde konkretiseres i løbet af 2022.

Parterne er endvidere enige om, at erhvervsfremmemidlerne, som udmøntes gennem Innovation Greenland, forhøjes med 800.000 kr. om året. Det bringer indsatsen tilbage på det niveau, som indsatsen har ligget på i 2021 og annullerer således den i finanslovsforslaget på dette område indarbejdede besparelse.

Der er også enighed om i lyset af det tilbageslag, som turistsektoren har oplevet under covid-pandemien, at styrke den generelle indsats for at fremme turismen. Til dette formål afsættes der yderligere 1,8 mio. kr årligt til Visit Greenlands arbejde.

Forbedret sundhed samt flere og mere sunde boliger

Parterne bag aftalen har endvidere drøftet forhold på sundhedsområdet, herunder bedre rammer for behandlingen af kræftpatienter, tandbehandling og ledsagerejser for nært pårørende.

Med aftalen er der således sat flere midler af til forbedringer af sundhedsvæsenet. Som bekendt er Sundhedskommissionen nedsat i forlængelse af et tidligere beslutningsforslag, og en betænkning med kommissionens anbefalinger vil foreligge i 2022. Naalakkersuisut forventes at fremlægge sit forslag til opfølgning herpå og indgå i en dialog med Inatsisartut herom efterfølgende, herunder om de fremtidige rammer og prioriteringer for sundhedsområdet. På finansloven afsættes en pulje på 5 mio. kr. i årene 2023 til 2025 til opfølgning på Sundhedskommissionens kommende betænkning. Det er tanken, at puljen også skal kunne anvendes til f.eks. forbedring af vilkår for rejsende ledsagere, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.

Parterne er enige om, at mulighederne for at tilbyde tidssvarende tandreguleringsbehandling undersøges – eventuelt med anvendelse af den i landet værende private ekspertise.

I den forbindelse opfordres til, at man i bestræbelserne på at øge sundheden for alle ikke alene ser på indretningen af og midlerne til Sundhedsvæsenet, men også anlægger et bredere perspektiv. Her er det blandt andet relevant at fokusere på at forbedre forholdene i områder med lav boligstandard og bygge boliger på steder med et højt antal beboere i forhold til beboelsens størrelse. Der ses såvel et behov for dialog med kommunerne derom, som en konkret indsats via bevillinger på finansloven til at bygge ungdomsboliger på nogle bosteder med særlige behov. Der er derfor indarbejdet midler til at forberede dette.

Parterne finder det endvidere vigtigt, at man i forlængelse heraf i det kommende år ser nærmere på en lempelse af finansieringsordningerne på boligområdet for at lette adgangen til disse boliger, særligt målrettet unge familier med lave indtægter. Der skal herunder ses på tilpasning af 95/5-ordningen og indtægtsgrænserne. Parterne ser frem til, at en del af de forhøjede anlægsmidler afsættes til projektering og senere realisering af byggeri af ungdomsboliger i Qasigiannquit, Tasiilaq, Kangaatsiaq, Ittoqqortoormiit og Upernavik.

Der er meget vigtigt for parterne hurtigst muligt at sikre, at byggeriet sker med brug af lokale håndværkere og entreprenører for at sikre maksimal lokal inddragelse og indtjening.

Der er behov for at optimere organiseringen på lejeboligområdet, der i dag dels gør selve administrationen af området unødigt dyr, dels binder unødigt mange midler i henlæggelser i de mange små afdelinger, frem for at disse midler kan anvendes til det nødvendige løbende vedligehold.

Det er besluttet at udforme et boligforlig i 2022, der sikrer politisk opbakning og forpligtelse til at bremse det voksende efterslæb på vedligehold, forebygge nye efterslæb i at blive opbygget og skabe sammenhæng mellem befolkningens behov for boliger og de tilgængelige boligtyper. Målet er sunde, tidssvarende boliger, der er til at betale og hvor lavindkomstgruppen har adgang til støtteordninger såsom boligsikring. I den forbindelse har parterne besluttet at tilbagerulle den varslede huslejestigning for de berørte boligafdelinger foreløbigt for 2022. Der vil i løbet af 2022 ske en revurdering af, hvorledes huslejereguleringer fremadrettet kan ske solidarisk på tværs af boligafdelinger. Parterne gør klart, at lejerne også fremadrettet skal bidrage til vedligeholdelse via huslejen.

De store efterslæb

Parterne bag aftalen slutter op om, at det indenfor kort tid er nødvendigt at adressere de betydelige efterslæb på anlægsområdet, som er opstået gennem mange års afsættelse af for få vedligeholdelsesmidler.

Det drejer sig primært om efterslæb for så vidt angår selvstyrets lejeboliger, kollegier, uddannelsesinstitutioner, Mittarfeqarfiits anlæg, i et vist omfang selvstyrets havne og i stigende omfang Nukissiorfiits anlæg.

Der pågår et administrativt arbejde med at fastslå omfanget af problemerne, og parterne bag aftalen forventer i løbet af 2022 at kunne tage stilling til planer for løsninger. Parterne er åbne for alle muligheder herunder brugerbetaling. En del af problemstillingerne vil kunne løses ved hjælp af de forhøjede anlægsmidler på finansloven.

For så vidt angår Nukissiorfiit er parterne enige om, at virksomhedens økonomi er uholdbar. En revisionsberetning udarbejdet for Naalakkersuisut viser, at virksomheden ved det gældende prisniveau ikke på længere sigt kan drives forsvarligt. Der skal i løbet af 2022 etableres en løsning, der medfører balance i Nukissiorfiits økonomi herunder en successiv genoprettelse af vedligeholdelsesstandarder for virksomhedens forsyningsanlæg. Øgede brugerbetaling vil henset til problemets omfang være vanskelige at komme udenom. Ligeledes er det nødvendigt at se på udviklingen i Nukissiorfiits administration – og hvorvidt den afspejler og er proportionel med virksomhedens forsyningsforpligtelsen. Parterne er enige om at fastholde det solidariske princip om ens priser i landet.

Bæredygtighed, klima og miljø

Inatsisartuts vedtagelse af inatsisartutlov om anlæg af nyt vandkraftværk ved Qasigiannuguit/Asiaat og udvidelse af Buksefjordsværket anser parterne bag forliget som et vigtigt skridt i retning af begrænsning af Grønlands CO₂ aftryk. Investeringerne i vedvarende energi giver økonomisk vækst. Samtidigt vil det også formindske anden miljøbelastning. Grønlands tiltrædelse af Paris-aftalen er ligeledes et skridt i retning af et mere klimamæssigt bæredygtigt samfund. Parterne lægger vægt på, at FNs målsætninger om global bæredygtighed præger den samlede indsats på tværs af sektorer.

Parterne er enige om, at det er nødvendigt at skabe nye og bedre rammer for en bæredygtig udvikling i Sydgrønland med henblik på økonomisk at løfte den samlede region. Der er behov for planlægning af konkrete tiltag, som kan fremme en øget selvforsyning af fødevarer her i landet, men også skabe bedre rammer for uddannelse og erhvervsudvikling. Disse planer skal ikke blot bestå i anbefalinger af højere tilskudsbevillinger, men også se på skabelse af stordriftsfordele og synergier ved integrering af eksisterende institutioner og indsatser.

Forventet resultat

Med ændringsforslagene til 3. behandlingen opnås et overskud på 7,6 mio. kr. for DA-resultatet i 2022. For hele perioden 2022-2025 vil der være et samlet overskud på 107,7 mio. kr. for DA-resultatet.

Parterne fastholder, at den årlige finanslov er det primære instrument til tværgående prioritering af ressourcer og sikring af en ansvarlig økonomisk politik. Fremsættelse og eventuel vedtagelse af nye større udgiftskrævende initiativer og reformer skal nødvendigvis indgå direkte i finanslovsforhandlingerne.

I det omfang en af de underskrivende parter måtte anse det som en umulighed fortsat at leve op til aftalen, er parterne enige om, at der forinden et eventuelt aftalebrud først skal ske en skriftlig orientering herom til de øvrige aftalparter med henblik på optagelse af forhandlinger inden aftalen brydes.

Som bilag vedlægges en oversigt over prioriteringer for det videre arbejde henholdsvis ændringer, som vil blive fremsat som ændringsforslag i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 2022.

På baggrund heraf indgår følgende parter således aftalen om Finansloven for 2022:

Nuuk, den 18. november 2021

Inuit Ataqatigiit

Naleraq

Atassut

Demokraterne

Naalakkersuisut

Bilag til finanslovsaftalen.

Nye initiativer

Parterne er enige om, at der gennemføres følgende nye initiativer:

1. En 1.500 m lufthavn i Qaqortoq. Tages over driften, men med bidrag fra 50 mio. kr. årligt i udbytter fra Tusass i 2026-2028, øgede indtægter fra bruttoskatter på 30 mio. kr. og en engangsbetaling fra Air Greenland på 65 mio. kr. i 2021, den samlede finansiering sammensættes frem til 2028 således:

	2021	2022	2023	2024	2025	Sum 21-25	Sum 26-28	Total
Finansieringsbehov								462,0
Ekstraordinære indtægter på loddefiskeri		-45,5						-45,5
Udbytte fra Tusass							-150,0	-150,0
Bruttoskatter fra lufthavnsbyggeri				-20,0	-10,0	-30,0		-30,0
Air Greenland – mindre forbrug ved myndighedsflyvning	-65,0					-65,0		-65,0
Samlet finansiering	-65,0	-45,5		-20,0	-10,0	-140,5	-150,0	-290,5
Udenstående finansiering								171,5

		2022	2023	2024	2025
10.13.11	Kontante udgifter til aktieselskaber	29	93	50	

2. Fjernelse af kystnær hellefiskeriafgift, samt hævelse af fiskeriafgift på havgående hellefisk og rejer. Dertil kommer fjernelse af afgifter på kaffe, te og fjerkræ

		2022	2023	2024	2025
24.11.25	Afgift på hellefisk(kystnær)	16			
24.11.25	Afgift på hellefisk(havgående)	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
24.11.12	Rejeafgift	-6,5	-6,5	-6,5	-6,5
24.11.10	Indførselsafgifter	5,7	5,7	5,7	5,7

3. Til opfølgning på fiskerikommissionens arbejder og finansiering af eventuelle yderligere undersøgelser og forarbejder i forbindelse med fornyelse af den gældende lovgivning på fiskeriområdet afsættes en million kroner i 2022

		2022	2023	2024	2025
20.11.70	Reserve til nye initiativer	1			

4. Indsatsen for udvikling af grønlandsk terminologi styrkes – og der afsættes ekstra midler til Oqaasileriffik, Grønlands Sprogsekretariat

		2022	2023	2024	2025
40.94.27	Oqaasileriffik	1	1	1	1

5. Plan for karatfjorden (heriblandt Illorsuit).

		2022	2023	2024	2025

20.10.35	Ekstraordinære tiltag - Karratfjorden	4,4	4,9		
----------	---------------------------------------	-----	-----	--	--

6. Optælling af narhvaler i Østgrønland

		2022	2023	2024	2025
77.05.02	Grønlands Naturinstitut	3,1	0	0	0

7. Neutralisering af besparelser

		2022	2023	2024	2025
20.11.56	Budgetregulering, administration	22	23,9	25,9	25,9

8. Genopretning af anlægsreserven for at give rum til psykiatribygning, kollegier og andre nødvendige indsatser. Rammeforøgelsen skal også ses i lyset af den nedskæring af anlægsmidlerne, der er gennemført på de seneste finanslove. Dertil kommer midler til ungdomsboliger, renovering af havne og andre bygninger, samt tilstandsregistrering af bygninger på uddannelsesområdet.

		2022	2023	2024	2025
80.00.01	Omrokeringsreserven		26	85	85
73.94.02	Nukissiorfiit	5,5			
84.40.12	Uddannelsesbyggeri	8			
87.72.13	Særlig renovering	7			
87.73.12	Reinvestering i havne og kaj anlæg	5,5			
89.72.12	Boligprojekter og Erstatningsbyggeri	8			

9. Hjælp til KNI A/S problemer i 2022, derefter en langsigtet løsning

		2022	2023	2024	2025
73.04.09	Budgetregulering	10			
73.04.08	Servicekontrakt lammeslagteri m.fl.	4,52			

10. Effekter reformtiltag

		2022	2023	2024	2025
20.11.51	Effekter af reformtiltag		35	35	35

11. Pulje til opfølgning på Sundhedskommissionens kommende betænkning.

		2022	2023	2024	2025
20.11.70	Reserve til nye initiativer		5	5	5

12. Opgradering af fiskeriuddannelsen som opfølgning på fiskerikommissionens betænkning

		2022	2023	2024	2025
20.11.70	Reserve til nye initiativer	0,5	1,5	1,5	1,5

13. Erhvervsfremmemidlerne, der udmøntes gennem Innovation Greenland, forøges med 800.000 kr. årligt.

		2022	2023	2024	2025
64.10.32	Erhvervsfremme indsatser	0,8	0,8	0,8	0,8

14. Ekstra turistfremmeindsat, der udmøntes gennem Visit Greenland. Indsatsen forøges med 1,8 mio. kr. årligt.

		2022	2023	2024	2025
64.10.33	Erhvervsfremme indsatser	1,8	1,8	1,8	1,8

15. Ekstraordinært tilskud til husleje i visse boligafdelinger i 2022.

		2022	2023	2024	2025
72.10.18	Ekstraordinært tilskud til husleje i 2022	4,9			

Oversigt over DA-resultatet

I tabel 1 ses de økonomiske rammer, som de fremstår efter finanslovsforliget.

Tabel 1 Samlet oversigt efter forhandlingsmøde 22.11.2020 kl. 13:00

FL 2022 i mio. kr.	FL 2022	2023	2024	2025	2022-2025
DA saldo - FFL2022	-30,6	-62,4	-36,7	-2,3	-132,1
Ændringsforslag til 2. behandling	-12,0	-9,7	-10,7	-11,7	-44,1
DA saldo - 2. behandling	-42,6	-72,1	-47,4	-14,0	-176,2
3. behandlingen					
Ændringer i skøn for skatteindtægter	-142,2	-156,5	-163,9	-163,9	-626,5
Andre ændringer i bevillinger	1,5	-7,4	-10,3	-12,6	-28,7
Finanslovsaftale	175,7	190,6	203,7	153,7	723,7
DA saldo - FL2022	-7,6	-45,4	-17,9	-36,8	-107,7

Som følge af afrundinger m.v. kan der forekomme mindre afvigelser mellem ovenstående saldi og de tilsvarende i selve FFL2022.